

بیست و سه / ۲۳، گردان شکاری، یکی از گردان‌های شکاری پایگاه دوم شکاری تبریز (پایگاه شهید سرلشکر جواد فکوری) در جنگ تحمیلی عراق ضد ایران.

با توجه به تحولات نظامی همسایه‌های ایران در تیر ۱۳۵۲ و موقعیت راهبردی و تأثیرگذار پایگاه دوم شکاری تبریز در غرب کشور ایران؛ ضرورت زمانی و مکانی ایجاب می‌کرد که منطقه غرب و شمال غرب کشور از نظر نظامی بیشتر مورد توجه قرار گیرد. با این دیدگاه، تعدادی هواپیمای شکاری بمبافکن اف ۵، به نیروی هوایی واگذار و در پایگاه دوم شکاری مستقر شدند (نمکی عراقی، ج ۳، ص ۵۲). پس از استقرار هواپیماهای جنگنده اف ۴ در پایگاه ششم شکاری بوشهر، از ۱ خرداد ۱۳۵۶ و با انتقال خلبانان و تجهیزات گردان ۶۲ شکاری پایگاه ششم شکاری بوشهر به پایگاه تبریز، گردان ۲۳ شکاری تشکیل شد. گردان ۲۳ شکاری تا ۱۳۶۰ ش مأموریت‌های واگذاری را تحت هدایت پست فرماندهی پایگاه دوم شکاری انجام و از ۱۳۶۰ ش منحل و هواپیماهای جنگنده و خلبانان آن در دو گردان شکاری ۲۱ و ۲۲ سازماندهی گردیدند. شماره گردان ۲۳ شکاری شامل عدد ۲ مربوط به پایگاه دوم شکاری و عدد ۳ مربوط به سومین گردان شکاری پایگاه است (همو؛ تاریخچه پایگاه ...، ص ۴).

ساختار و سازمان و مأموریت گردان ۲۳ شکاری: گردان ۲۳ شکاری بمبافکن از هواپیمای اف ۵ ئی (شکاری بمبافکن سبک تک کابین) و اف ۵ اف (شکاری بمبافکن سبک دو کابین) تشکیل شده بود که استعداد هر گردان در پایگاه معمولاً بین ۸، ۱۲، ۱۶ و ۲۵ فروند هواپیما، متناسب با نوع پرنده است (نمکی عراقی، ج ۲، ص ۱۵).

گردان ۲۳ شکاری بمبافکن، به هواپیمای اف ۵ ئی مجهز بود و مأموریت پشتیبانی هوایی را با گروه‌های دو فروندی اف ۵ به اجرا می‌گذاشت. این هواپیما به واسطه داشتن جثه کوچک دارای قابلیت مانور خوب در عملیات ارتفاع پست است و یک هواپیمای جنگنده شکاری تهاجمی است (هواپیما شناسی، ص ۴۱، ۴۴).

هواپیمای اف ۵ ئی دارای طول ۱۴/۴۵ متر؛ فاصله دو سر بال ۸/۱۳ متر؛ ارتفاع ۴/۰۷ متر؛ حداکثر سرعت پرواز ۱/۶۴ ماخ؛ سقف پرواز ۵۱۸۰۰ پا؛ برد پروازی ۲۸۶۳ کیلومتر؛ شکل ظاهری هواپیما نوک‌تیز با کابین حبابی، پایین بال بدون شیب با ورودی هوای مربعی شکل؛ دم به شکل تی وارونه و انتهای مخروط ناقص با دو موتور توربو جت پس‌سوز است (همان، ص ۴۳). تسلیحات قابل حمل توسط این هواپیما شامل دو قبضه جنگ‌افزار ۲۰ میلی‌متری تک لول؛ موشک هوا به هوا سایدویندر AIM۹؛ موشک هوا به سطح ماوریک AGM ۶۵؛ بمب‌های معمولی، ناپالم خوشه‌ای ضد بانده؛ راکت ۲/۷۵ اینچی و ۵ اینچی است. هواپیمای اف ۵ در کل توانایی حمل ۳۱۷۵ کیلوگرم مهمات را با توجه به نوع مأموریت محوله دارد. تجهیزات الکترونیکی هواپیما شامل: سیستم راداری ناوبری، هدف‌یاب و اعلام خطر؛ سیستم IFF

(سیستم تشخیص هوایمای دوست از دشمن)؛ سیستم EOM (اقدامات ضدالکترونیکی)؛ دوربین‌های عکس‌برداری و فیلم‌برداری است (همان، ص ۴۴).

فرماندهی گردان ۲۳ شکاری از بدو تأسیس تا پیروزی انقلاب اسلامی و همچنین در دوران جنگ عراق علیه ایران را به ترتیب خلبان ابراهیم رسول‌زاده (از ۱ خرداد ۱۳۵۶ تا ۱ اسفند ۱۳۵۷)؛ خلبان نصرت دهخوارقانی (از ۲ اسفند ۱۳۵۷ تا ۱ مرداد ۱۳۵۸) و خلبان غلامحسین افشین آذر (۱۳۲۶ش-۱۳۵۹ش) (از ۱۵ مرداد ۱۳۵۹ تا ۱ مهر ۱۳۵۹) به عهده داشتند (اسناد و مدارک ...).

گردان ۲۳ شکاری قبل از شروع جنگ تحمیلی عراق علیه ایران: پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران و با آغاز ناآرامی‌های داخلی و غائله گروهک‌های ضدانقلاب مسلح، به‌ویژه در مناطق غرب و شمال‌غرب کشور، اکثر مناطق کردستان و قسمت‌هایی از استان‌های آذربایجان غربی و شرقی توسط ضدانقلاب و گروه‌های مسلح به صحنه آشوب و درگیری با نیروهای ارتش و حمله به پادگان‌های آن تبدیل شد. بر همین اساس لشکر ۶۴ پیاده ارومیه و لشکر ۲۸ پیاده سنندج پس از انقلاب به‌منظور برقراری امنیت و توسعه پدافند داخلی و آزادسازی شهرها و بازگشایی و تأمین محورها، پاک‌سازی مناطق بین محورها، عملیات‌های نامنظم در استان کردستان و آذربایجان غربی و همچنین اجرای عملیات منظم و متعارف در خطوط مرزی مشترک و یا داخل خاک عراق به‌منظور قطع ارتباط ضدانقلاب، را به اجرا درآورد (آراسته، بختیاری، ص ۶۱، ۶۳). در همین راستا گردان‌های شکاری پایگاه دوم شکاری از جمله گردان ۲۳ شکاری به‌منظور پشتیبانی نزدیک هوایی از یگان‌های عملیاتی زمینی در عملیات‌های پاک‌سازی شهرها و خطوط مواصلاتی بین شهرهای دو استان آذربایجان غربی و کردستان و همچنین پایش و شناسایی مناطق خصوصاً مرزهای این دو استان و نیز مقابله با هواپیماهای متجاوز عراق در ۱۳۵۸ برابر جدول زیر به مأموریت پشتیبانی هوایی اعزام شدند (زینلی، ص ۳۳۸).

نوع هواپیما	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع برآنه
اف ۵۰	۰	۱۲۲	۱۹۲	۰	۱۶۶	۲۷۸	۴۶۳	۸۹	۵۰	۲۲	۷۱	۶۷	۱۵۲۰

همچنین گردان ۲۳ و سایر گردان‌های شکاری پایگاه از فروردین تا شهریور ۱۳۵۹ برابر جدول زیر مأموریت‌هایی را مطابق دستورالعمل پروازی (فرگ) به تفکیک ماه به اجرا در آورد (همو، ص ۳۴۰).

نوع هواپیما	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	جمع پراانه‌ها
اف ۵ نی	۴۰	۱۱۴	۲۱۱	۷۶	۱۲۱	۲۱۹	۷۸۱
اف ۵ ف	۳۶	۷۸	۷۱	۸	۵۴	۷۱	۳۱۸

گردان ۲۳ شکاری در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران: نیروی هوایی ارتش عراق با استعداد ۱۹۲ سورتی پروازی با یک طرح‌ریزی دقیق و حساب‌شده، از ساعت ۱۳:۳۵ تا ۱۴:۰۰ روز ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ حمله سراسری خود را با بمباران اغلب پایگاه‌های نیروی هوایی، ایستگاه‌های رادار نهاجا (نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران)، برخی فرودگاه‌ها و تأسیسات اقتصادی ایران آغاز کرد. در این حمله هوایی، پایگاه‌های هوایی دوم شکاری تبریز، سوم شکاری همدان، چهارم شکاری دزفول، پنجم شکاری امیدیه و ششم شکاری بوشهر نیز هرکدام توسط شش فروند از انواع هواپیماهای جنگنده-بمبافکن سوخوی-۲۰ و سوخوی-۲۲ عراقی هدف بمباران قرار گرفتند که خسارات وارده به این پایگاه‌ها اغلب سطحی و در حد آسیب‌رسانی به باندهای پروازی و راه‌های خیزش هواپیماها بود؛ که بلافاصله ترمیم شدند (نمکی عراقی، ج ۲، ص ۲۹۲).

در این شرایط گردان‌های شکاری پایگاه دوم شکاری از جمله گردان ۲۳ شکاری، در صبحگاه اولین روز از مهر ۱۳۵۹، با تعداد ۴۰ فروند جنگنده-بمبافکن «اف-۵ نی و اف» موسوم به «تایگر-۲» به لیدری سرگرد یدالله جوادپور در قالب دسته پروازی «علی» با حمل بیش از ۸۰ هزار پوند مهمات (انواع بمب‌های «ام‌کا-۸۲» و خوشه‌ای)، همراه با فشنگ‌های ۲۰ میلی‌متری جنگی، پایگاه هوایی موصل در استان نینوا را در موج اول حمله درهم کوبیدند (همو، ج ۳، ص ۶۹، ۷۸). خلبانانی که از گردان‌های شکاری تبریز در این حمله بزرگ حضور داشتند، به شرح دسته‌های پروازی به عبارت بودند از: دسته اول پروازی: شماره ۱) سروان یدالله جوادپور، شماره ۲) سروان رضا زمانی‌پور شماره ۳) سروان خسرو عباسیان و شماره ۴) سروان کریم قوامی. دسته دوم: شماره ۱) سروان محمد دانشپور، شماره ۲) سروان محمد طیبی، شماره ۳) ستوان یکم ابراهیم قربانی و شماره ۴) ستوان یکم غلامعلی شیرازی. دسته سوم: شماره ۱) سروان اسدالله بربری، شماره ۲) سروان عطاالله محبی، شماره ۳) ستوان عباس حجازی و شماره ۴) ستوانیکم فاضل بهمنی صومعه. دسته چهارم: شماره ۱) ستوان یکم ابوالحسن ابوالحسنی درون‌کلا، شماره ۲) ستوانیکم حسن حسین‌زاده، شماره ۳) سروان علی نجفی مهیاری و شماره ۴) سروان حبیب بقایی. دسته پنجم: شماره ۱) سروان اسدالله اکبری فراهانی، شماره ۲) ستوانیکم امیر زنجانی، شماره ۳) سروان جمشید اوشال و شماره ۴) ستوانیکم صمدعلی بالازاده. دسته ششم: شماره ۱) سروان کاظم ظریف خادم، شماره ۲) ستوانیکم سید محمد حجتی، شماره ۳) سروان نصرالله عرفانی و شماره ۴) ستوانیکم فرشید اسکندری. دسته هفتم: شماره ۱) سروان غلامحسین افشین آذر، فرمانده گردان ۲۳ شکاری، شماره ۲) ستوان یکم محمد سیفی، شماره ۳) ستوان یکم ابراهیم توکلی و شماره ۴) ستوان یکم حمید فضیلت. دسته هشتم: شماره ۱) سرگرد هوشنگ آغاسی

بیک، شماره ۲) ستوان یکم شفیع حسین پور، شماره ۳) سروان سید اسماعیل موسوی و شماره ۴) ستوان یکم صدر سعیدی. دسته نهم: شماره ۱) سروان سید علی اقبالی دوگاهه، شماره ۲) ستوان یکم فرزاد آریانپور، شماره ۳) سروان ایرج فاضلی و شماره ۴) سروان پرویز ذبیحی اترکله. دسته دهم: شماره ۱) سرگرد بهروز سلیمانی، شماره ۲) ستوان یکم حسین حاتمی گزنی / ستوان یکم عباس رمضانی («اف-۵ اف» دوکابینه). دسته یازدهم: شماره ۱) ستوان یکم احمد قهرود / ستوان یکم مهدی سالمی هماهنگ کننده و کمک افسر کاروان و از خلبانان ماهر گردان ۲۳ شکاری («اف-۵ اف» دوکابینه) و شماره ۲) ستوان یکم مرادعلی جهانشالو.

در موج اول حمله هوایی گردان های شکاری پایگاه دوم، سه تن از خلبانان پایگاه تبریز شامل غلامحسین افشین آذر، سید محمد حجتی و مرادعلی جهانشالو به آشیانه خود بازنگشتند و هواپیمای آن ها مورد اصابت موشک های ضد هوایی عراق قرار گرفته و به شهادت رسیدند (همو).

در ادامه فعالیت پایگاه دوم و در موج دوم حملات هوایی، پایگاه هوایی کرکوک در استان کرکوک از بخش شمال عراق با سه دسته چهار فروندی موسوم به «ابوذر» توسط جنگنده های گردان ۲۳ شکاری و سایر گردان های شکاری پایگاه با حمل ۲۴۰۰۰ پوند مهمات و فشنگ جنگی، هدف گیری و درهم کوبیده شد (همو).

گردان ۲۳ شکاری علاوه بر اجرای مأموریت های فوق، مأموریت پوشش و گشت رزمی هوایی به منظور پدافند از پایگاه به هنگام تک (در کنار مأموریت های بمباران)، هواپیماهای گشت رزمی هوایی در پایگاه دوم با کمک سامانه های ضد هوایی راپیر و توپ های اُورلیکن، تعداد قابل توجهی از هواپیماهای دشمن را سرنگون کردند. در این میان، شش فروند شکاری دشمن نیز توسط گردان های شکاری «اف-۵» و پدافند هوایی پایگاه دوم شکاری، منهدم شدند (همو).

عملیات پایگاه دوم شکاری تبریز معطوف به پایگاه های موصل و کرکوک عراق بود. نتیجه فعالیت پایگاه دوم در پایان ۱ مهر ۱۳۵۹ و در ساعت ۲۴:۰۰؛ تعداد ۱۰۱ پرواز (با ۵۲ پرانه مأموریت برون مرزی) بر روی اهداف تعیین شده بود. با اقدامات گردان های پایگاه دوم شکاری، دو پایگاه موصل و کرکوک عراق و به ویژه موصل به طور کامل غیر عملیاتی شدند. در ضمن گردان های شکاری از جمله گردان ۲۳ شکاری پایگاه هوایی تبریز در این روز ۴۵ پرواز گشت رزمی هوایی و تند خیز (اسکرامبل) و چهار پرانه پرواز آزمایشی نیز به انجام رسانید. در این مأموریت های هوایی مقدار یک صد و شانزده هزار پوند مهمات معادل ۵۸ تن بر روی این دو پایگاه مهم ریخته شد و حدود سی هزار گلوله ۲۰ میلی متری از مسلسل هواپیماهای خودی علیه دشمن حمل یا شلیک گردید. در اثر عملیات گردان های شکاری پایگاه تبریز در ساعات پایانی روز و شامگاه اول مهر، دو پایگاه موصل و کرکوک از عملیات پروازی بازماندند و به ویژه از پایگاه هوایی موصل تا مدت ها، پروازی صورت نگرفت (همو).

تمرکز اهداف گردان های شکاری از جمله گردان ۲۳ شکاری پایگاه تبریز در موج اول حمله، تنها متوجه پایگاه هوایی موصل شد و پایگاه کرکوک از بمباران مصون ماند؛ بنابراین پس از بازگشت هواپیماهای خودی از عملیات ۱۴۰ فروندی تا نیمروز اول مهر ۱۳۵۹ حملات سنگینی متوجه پایگاه کرکوک شد. در موج دوم حمله زمانی که «گروه پروازی ابوذر» با استعداد دوازده فروند «اف-۵ ئی» عازم انهدام اهدافی در خاک عراق بودند، دسته ای از جنگنده های عراقی (متعلق به

پایگاه کرکوک) به قصد اقدام تلافی جویانه بر فراز تبریز ظاهر شدند؛ اما به دنبال حملات موفقیت آمیز پایگاه دوم شکاری به منطقه کرکوک و پایگاه مستقر در آن، به طور موقت اجرای عملیات پروازی دشمن از کرکوک متوقف شد (همو). در ادامه جنگ و با به خطر افتادن پایگاه چهارم شکاری وحدتی در دزفول به دلیل پیشروی ارتش عراق در منطقه شمال استان خوزستان، در هفته اول مهر ۱۳۵۹، تعدادی از جنگنده های اف-۵ گردان های پایگاه دوم به دزفول اعزام شدند تا با افزایش توان هوایی بتوانند جلوی پیشروی دشمن را بگیرند. گردان ۲۳ شکاری و سایر گردان های شکاری پایگاه هوایی دوم شکاری در پایان ۱۳۵۹ بیش از ۸۰۷ سورتی پرواز عملیات برون مرزی و ۱۴۱۵ سورتی پرواز مأموریت گشت هوایی به اجرا در آورد (تاریخچه ...، ص ۱۶).

عملیات هوایی الولید (اچ-۳): بمباران های پیاپی هدف های مهم و امکانات و تأسیسات زیربنایی عراق توسط نیروی هوایی ایران، ارتش عراق را واداشت تا بخش قابل توجهی از انواع بمب افکن های سنگین مانند؛ توپولف-۲۲ و ۱۶، میگ های-۲۳ و ۲۵، نمونه هایی از دیگر هواپیماها و دستگاه های ارزشمند رادار و غیره را از دسترس نیروی هوایی قدرتمند ایران خارج و به مجموعه پایگاه های سه گانه ی الولید که نسبت به ایران در دورترین نقطه قرار داشت، گسترش دهد. این سه پایگاه در غرب عراق و نزدیکی مرز اردن قرار داشتند و با محاسبات معمول هرگز بمب افکن های ایران قادر به دستیابی به آنها نبودند، به همین علت عملیات انهدام این هواپیماها در ۱۵ فروردین ۱۳۶۰ به اجرا در آمد (تحلیل عملیات اچ-۳، ص ۵).

گردان های پایگاه دوم شکاری از جمله گردان ۲۳ شکاری در عملیات هوایی الولید (اچ ۳)، شش فروند اف-۵ را همراه با خلبانان مربوطه به پایگاه سوم همدان گسترش داده و مسئولیت پوشش هوایی منطقه ی غرب را با کمک فانتوم ها بر عهده گرفت. از این تعداد، دو فروند در تمام طول مأموریت در پرواز بودند (همان، ص ۱۰، ۱۱).

مسئولیت دیگر گردان های شکاری پایگاه دوم شکاری تبریز از جمله گردان ۲۳ آماده سازی سه فروند هواپیمای اف-۵ با بمب برای حمله به پالایشگاه کرکوک، تقریباً هم زمان با حمله ی فانتوم ها به پایگاه های سه گانه ی اچ-۳ بود؛ تا توجه دشمن را به این حمله معطوف کرده و هواپیماهای فانتوم ها فرصت ترک محل مأموریت را با امنیت بیشتری داشته باشند. همچنین دو جنگنده شکاری گردان بایستی پس از بمباران پالایشگاه، در عملیاتی ایذایی با ارتفاع قابل مشاهده برای رادارهای دشمن به سمت مرز عراق اعزام می شدند تا هواپیماهای شکاری نیروی هوایی عراق درگیر آنها شده و سه فروند حمله کننده به پالایشگاه کرکوک نیز با امنیت بیشتری منطقه را ترک کنند (همو). در اثر این عملیات، ۴۸ فروند از پیشرفته ترین هواپیماهای دشمن و آشیانه های آنها منهدم شد (مراد پیری و شربتی، ص ۹۷).

در طول جنگ ایران و عراق تعداد ۲۲ نفر از خلبانان گردان ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ شکاری به شهادت رسیدند، همچنین این گردان ها ۱۰ خلبان آزاده و ۱۲۰ جانباز دارند (تاریخچه ...، ص ۱۸). از شش هادی شاخص خلبان گردان می توان به غلامحسین افشین آذر فرمانده گردان ۲۳ شکاری اشاره کرد (همان). وی متولد ۱۳۲۶ش در تهران بود که در عملیات کمان ۹۹ روز ۱ مهر ۱۳۵۹ در حمله به پایگاه هوایی موصل عراق به شهادت رسید (پایگاه اطلاع رسانی ...).

گردان ۲۳ شکاری در پایگاه دوم شکاری تبریز که در منطقه شمال غرب کشور و حدوداً شمال غرب شهر تبریز مرکز استان آذربایجان شرقی واقع شده؛ استقرار داشت (تاریخچه ...، ص ۲).

فعالیت‌های گردان ۲۳ شکاری با آغاز جنگ تحمیلی از سوی عراق، در پایگاه دوم شکاری به صورت متمرکز در پست فرماندهی (یکی از شعبات معاونت عملیات پایگاه هوایی)، مسئول اجرای دستورهای عملیات هوایی و اسکرامبل (هواپیماهای آماده پرواز) و همچنین مسئول تنظیم گزارش‌ها و وضعیت هواپیما طبق دستور بود. ضمن این که اطلاعات لازم مربوط به اعلام خطر هوایی را با پست فرماندهی زمین به هوای ارتفاع پست مبادله می کرد و تأمین پوشش منطق کور رادار، شناسایی هواپیمای خودی از دشمن و کسب حداکثر اطلاعات تاکتیکی از هواپیمای مهاجم شامل سمت ارتفاع، سرعت و تعداد آن را انجام می داد (نوروزی، ص ۱۳۰). این ساختار عملیاتی تا ۱۳۶۰ش در پایگاه دوم برقرار بود و مجدداً و برابر امریه نهاجا (نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران)، گردان‌ها به طور مستقل از پست فرماندهی، فعالیت‌های خود را از سر گرفتند. در آن شرایط گردان ۲۳ شکاری از چارت پایگاه دوم شکاری حذف و صرفاً مأموریت‌های پایگاه توسط گردان‌ها ۲۱ و ۲۲ شکاری به اجرا درآمد (تاریخچه ...).

مأخذ: اسناد و مدارک بایگانی راکد پایگاه دوم شکاری، دایره نیروی انسانی، تبریز، ۱۴۰۲ش؛ آراسته، ناصر و بختیاری، مسعود، توپخانه در دفاع مقدس تحلیلی بر نقش رسته توپخانه نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران، تهران، ایران سبز، ۱۳۹۱ش؛ پایگاه اطلاع رسانی شهدای ارتش، جستجوی شهدای ارتش، <https://ajashohada.ir>؛ اسفند ۱۴۰۳؛ تاریخچه پایگاه شکاری شهید سرلشکر جواد فکوری، تبریز، معاونت عملیات پایگاه دوم شکاری، ۱۴۰۲ش؛ تحلیل عملیات اج-۳، تهران، دفتر مطالعات و تحقیقات جنگ معاونت پژوهش دانشکده فرماندهی و ستاد، ۱۴۰۰ش؛ زینلی، نصرالله، آماد و پشتیبانی (لجستیک)، چاپ نشده، تهران، نیروی هوایی، مرکز انتشارات راهبردی، نهاجا، ۱۳۹۴ش؛ مراد پیری، هادی و شربتی، مجتبی، آشنایی با دفاع مقدس، تهران، سمت، ۱۳۹۶ش؛ نمکی عراقی، علیرضا و همکاران، تاریخ نبردهای هوایی دفاع مقدس، عملیات هوایی «اولین پاسخ»، ج ۲، تهران، مرکز انتشارات راهبردی نهاجا، ۱۳۹۵ش؛ همان‌ها، تاریخ نبردهای هوایی دفاع مقدس، عملیات «کمان-۹۹» موسوم به ۱۴۰ فروندی و کسب برتری هوایی بر دشمن، ج ۳، تهران، مرکز انتشارات راهبردی نهاجا، ۱۳۹۵ش؛ نوروزی، محمدتقی، فرهنگ دفاعی-امنیتی، تهران، سنا، ۱۳۸۵ش؛ هواپیما شناسی، ارتش جمهوری اسلامی ایران، تهران، نیروی هوایی ارتش، ۱۳۷۱ش. /منوچهر صادقی/